

УДК 159.9

Корбак О. – ст. гр. БПп-41

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ОСОБИСТІСНА ГІДНІСТЬ ЯК УМОВА ПОДОЛАННЯ КРИЗИ ПРОФЕСІЙНОГО РОСТУ

Науковий керівник: к. психол. н., доцент Періг І. М.

Korbak O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

OF PERSONAL DIGNITY AS OVERCOMING THE CRISIS CONDITION OF PROFESSIONAL GROWTH

Supervisor: Perig I.M.

Ключові слова: особистісна гідність, професійні кризи

Keywords: personal dignity, professional crisis

На сучасному етапі розвитку суспільство дуже турбує питання подолання криз професійного росту, так як сьогоденний вплив інформатизації, проблеми економічного та особистісного характеру, політичне становище порушують психологічну рівновагу фахівця. Вивченням питань життєвих криз особистості займалися Є.Ф.Зеєр, Є.С.Бауер, Л.С.Виготський, Е.А.Клімов, В.В.Столін, В.І.Слободчиков, Г.Шихі, А.К.Маркова та інші.

З-поміж основних чинників криз професійного становлення Е.Ф. Зеєр виділяє: 1) наднормативна активність як наслідок незадоволеності своїм становищем, своїм статусом; 2) соціально-економічні умови життєдіяльності людини (скорочення робочих місць, ліквідація підприємства, переїзд); 3) вікові психофізіологічні зміни (погіршення здоров'я, зниження працездатності, синдром «емоційного згоряння»); 4) вступ на нову посаду (а також - участь у конкурсах на заміщення, в атестаціях і т.д.); 5) повна поглиненість професійною діяльністю; 6) зміни в життєдіяльності.

Сучасні дослідження з питань вирішення професійних криз засвідчують, що саме особистісний фактор є вирішальним у подоланні цієї проблеми. Значне місце в подоланні кризових ситуацій вчені відводять таким властивостям, які входять в структуру особистості: спрямованість, досвід, психічні процеси та психічні функції як форми відображення, темперамент, характер. Важливою є проблема особистісної гідності як поняття моральної свідомості, яка виражає уявлення про цінність людини, а також категорія етики, яка означає особливе моральне ставлення людини до самої себе і ставлення до неї з боку суспільства, в якому визнається цінність та гідність особистості.

Отже, особистісна гідність є ресурсом і ключовою умовою подолання складних життєвих ситуацій, пов'язаних з переживанням кризи професійного росту. Виступаючи на фундаментальному рівні, особистісна гідність дозволить працівникові долати перешкоди на трудовому шляху, приймати конструктивні рішення щодо змін, обирати правильні напрямки діяльності, адаптовуватися до змін, які склалися, шукати вихід з проблемних ситуацій, не «опускати руки», «не падати у відчай», «не здатися», «вистояти» і зберегти своє «Я».